

จากอดีต...จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ยอดขายธูปสมุนไพรโล่ยุงเดือนหนึ่งกว่าหมื่นบาทและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่กว่าจะมาได้ถึงขนาดนี้ทางกลุ่มก็ต้องฝ่าฟันอุปสรรคกันมากมาย "เริ่มแรกไปขายในงานครั้งแรก ได้เงินเพียงประมาณ 100 กว่าบาทเท่านั้น แต่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการหลายคนให้กำลังใจว่าอย่าเพิ่งท้อต้องอดทน จนตอนนี้ถ้าไปออกงานวันหนึ่งขายได้หลายพันบาท เรามียอดสั่งซื้อเข้ามาเดือนหนึ่งก็ประมาณเกือบหนึ่งหมื่นบาท สิ่งมาทั่วประเทศทุกภาคและเราไปออกร้านขายเองทุกเดือนที่จังหวัดมีรายได้ครั้งละกว่า 5,000 บาท "

จนถึงตอนนี้ทางกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรห้วยอีจ่างรายได้ประจำจากการผลิตธูปซึ่งไม่ต่ำกว่าเดือนละ 10,000 บาท เป็นผลพวงจากความพากเพียรพยายาม และการเห็นถึงคุณค่าของภูมิปัญญาพื้นบ้านและการนำความรู้และภูมิปัญญาของคนสมัยเก่ามาใช้ร่วมกับวัตถุดิบภายในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ สิ่งเหล่านี้เมื่อได้รับการใส่ใจและนำกลับมาใช้อย่างจริงจัง จึงเป็นตัวอย่างที่ดีของการพึ่งตนเองในท้องถิ่น โดยไม่ต้องเสียเงินลงทุนเลย ❀

สนับสนุนโดย : ธ.ก.ส. สาขาทัพทัน โทร. 0-5659-1001
ที่ตั้งกลุ่มแม่บ้านห้วยอีจ่าง หมู่ที่ 2 ต.หนองกระทุ่ม
อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี 61120 โทร. 0-5651-7318
"ธูปสมุนไพรโล่ยุง ปลอดภัย ไร้สารพิษ"

การผลิตธูปสมุนไพรโล่ยุง

วัตถุดิบ

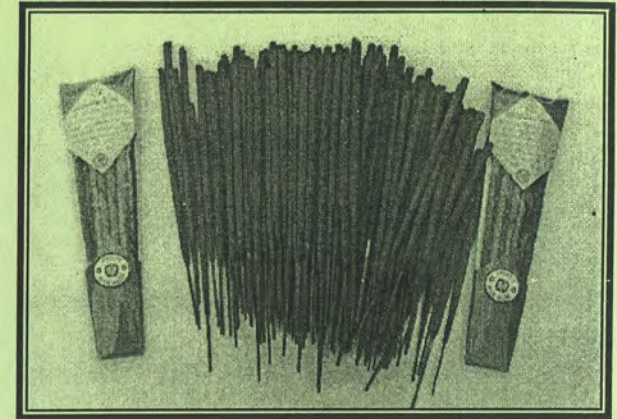
1. เปลือกต้นธูปสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง 2 ส่วน
2. เปลือกสะเดาสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง 1 ส่วน
3. เปลือกอีหมีนสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง 1 ส่วน
4. ผิวมะกรูดตากแดดให้แห้ง 1 ส่วน
5. ตระไคร้หอมทั้งต้นสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง
6. น้ำตระไคร้หอมที่คั้นมาจากใบตระไคร้สด 1 ขวด
7. ก้านธูปทำมาจากไม้ไผ่ตากแดดให้แห้ง

วิธีทำ

1. **การเตรียมผงธูป** โดยนำส่วนผสมข้อ 1-5 มาบดให้เป็นผงละเอียด ด้วยเครื่องบดหรือตำด้วยครกหินก็ได้ แล้วร่อนด้วยตระแกรงละเอียดหรือผ้าขาวบางอีกครั้งหนึ่งจากนั้นจึงนำผงธูปไปโรยบนแผ่นกระเบื้องด้านหนึ่งให้หนาพอประมาณเตรียมรอไว้
2. **การปั้นธูป** ให้นำก้านธูปจุ่มลงในน้ำตระไคร้หอมให้เปียกเท่ากับที่เราต้องการปั้นดอกธูป จากนั้นให้นำไปคลึงไปมาบนผงธูปที่โรยไว้บนแผ่นกระเบื้องที่เตรียมไว้ ผงธูปจะเหนียวติดขึ้นมานำไปปั้นเป็นดอกธูปโดยการนำไปคลึงบนกระเบื้องด้านที่วางจนเป็นดอกธูปที่สวยงาม หลังจากให้นำไปตากแดดอ่อน ๆ ประมาณห้าแดด (ห้าวัน) หรือจนกว่าธูปจะแห้ง ห้ามนำไปตากแดดจัด ๆ เพราะจะทำให้ดอกธูปแตกได้ หลังจากนั้นจะนำไปใช้งาน หรือจำหน่ายได้

ธูปสมุนไพรโล่ยุง

หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
จากกลุ่มแม่บ้านห้วยอีจ่าง
ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาทัพทัน

สินเชืวิสาหกิจชุมชน

สนับสนุนโดย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาทัพทัน สังกัด สหจ.อุทัยธานี

ธูปสมุนไพรไผ่ไผ่ ผลิตจากพืชสมุนไพรแท้ ของกลุ่มแม่บ้านห้วยอีจ่าง อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี

จากถนนลาดยางเส้นทางสายอำเภอทัพทันไปบ้านหนองกระทุ่มเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนลูกรังสีแดงมีป่าเล็ก ๆ ที่เขียนด้วยมือชาวบ้านบอกว่า “บ้านห้วยอีจ่าง” ซึ่งเป็นที่ตั้งของ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรห้วยอีจ่าง หมู่ที่ 2 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานีที่ผลิตธูปสมุนไพรไผ่ไผ่จากพืชสมุนไพรที่ใช้จากวัสดุท้องถิ่น ส่งขายไปทั่วประเทศ

□ ที่มา : คุณอาภา สายทอง ประธานกลุ่มแม่บ้านเล่าถึงความเป็นมาของการทำธูปสมุนไพรไผ่ไผ่ให้ฟังว่า “ตอนแรกได้รวมตัวแม่บ้านเป็นกลุ่มทำขนมขายก่อนต่อมาจึงคิดขยายเพิ่มเติมว่าจะผลิตอะไรขายได้อีกบ้าง เพราะชาวบ้านมีรายได้จากการทำนาอย่างเดียว ซึ่งทำให้รายได้ไม่พอค่าใช้จ่ายในครัวเรือนจึงได้มาคิดกัน และเล่าต่อไปว่าเคยเห็นมารดา (นางประชุม เพ็ชรโรจน์) ทำธูปมาก่อนในอดีต คือเมื่อก่อนทุกสิ้นปีที่บ้านต้องจุดธูป 100 ดอก เพื่อบูชาพระเมื่อก่อนก็ทำกันเองและได้ทำติดต่อกันมาอีกหลายครั้ง เมื่อได้ปรึกษากันแล้วทางกลุ่มจึง

คุณยายประชุม เพ็ชรโรจน์ ต้นแบบผู้ทำธูปสมุนไพรไผ่ไผ่เมื่อ 60 ปีที่แล้ว

ตัดสินใจทำธูปสมุนไพรไผ่ไผ่ เพราะเป็นภูมิปัญญาของหมู่บ้านแท้ ๆ เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าสมุนไพรหลายอย่างที่มืออยู่ในท้องถิ่นสามารถหาได้ไม่ต้องซื้อแล้วก็สามารถจุดไผ่ไผ่ได้เป็นอย่างดีด้วย และเมื่อทำแล้วก็ส่งเข้าประกวดผลิตภัณฑ์ดีเด่นปรากฏว่าได้รางวัลชนะเลิศระดับจังหวัดแล้วได้รองชนะเลิศระดับเขต แต่ว่าได้เล็กทำไปช่วงหนึ่งแล้วต่อมาจึงเริ่มทำใช้กันเองในหมู่บ้านอีกครั้ง จนกระทั่งต้นปี 2544 ได้แรงสนับสนุนจาก อบต.และหน่วยงานราชการในอำเภอทัพทันที่สนับสนุนในเรื่องการตลาด ให้ทดลองทำธูปเพื่อจำหน่ายอย่างจริงจังขึ้นมา”

□ วัสดุและวัตถุดิบ : ส่วนผสมที่ใช้ทำธูปนั้นล้วนมาจากพืชสมุนไพรทั้งสิ้น ปรากฏจากสารเคมีใด ๆ “ ส่วนผสมก็จะมีเปลือกต้นธูปพีชนี้ใช้เพื่อให้เกิดความเหนียวทำให้สมุนไพรตัวอื่นๆ มาติดกันเป็นดอกธูป นอกจากนั้นก็มีเปลือกต้นอ้อเหมีน เปลือกต้นสะเดา ตรีโคร์หอมทั้งต้น และ ผิวมะกรูด พวกนี้จะมีกลิ่นสามารถใช้ในการไผ่ไผ่และแมลงอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี”

□ วิธีและขั้นตอนการทำ : วิธีการทำนั้นก็ไม่ยุ่งยาก อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตก็ล้วนมาจากในครัวเรือนทั้งสิ้น แต่อาจต้องใช้ฝีมือในการปั้นธูปพอสมควร งบประมาณที่ใช้ก็น้อยซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงาน “ในช่วงแรกที่ทำกันนั้นยังไม่มีเครื่องบดจึงใช้ครกหินมาตำสมุนไพรแต่ละอย่างให้ละเอียดแล้วกรองด้วยผ้าขาวบาง แล้วนำมาผสมรวมกันแล้วก็ช่วยกันปั้นเป็นดอกธูปโดยมีผู้สูงอายุเจ้าของภูมิปัญญาซึ่งเป็นคนในหมู่บ้านมาเป็นคนคอยสอนให้ บางคนก็ปั้นได้ดีบางคนก็ปั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับฝีมือของแต่ละคน ใครปั้นไม่ได้ก็ไปช่วยกันเตรียมบดพืชสมุนไพร และเตรียมอุปกรณ์” ต่อมาจึงพัฒนาฝีมือดีขึ้นจนกลายเป็นรูปคุณภาพอย่างในปัจจุบันนี้

□ การลงทุน : ในตอนที่เริ่มการปั้นขายใหม่ ๆ นั้นไม่ได้ลงทุนอะไรเลยวัตถุดิบก็หาได้จากตามบ้านสมาชิกกลุ่มคนปั้นก็ปั้นเพื่อทดลองการตลาดก่อน ยังไม่คิดค่าแรงงาน จนปัจจุบันทางกลุ่มได้งบจาก อบต. 40,000 บาท ใช้ซื้อเครื่องบดสมุนไพร 38,000 บาท และเหลือเป็นต้นทุนการผลิตประมาณอีก 2,000 บาท จะจ่ายเป็นค่าจ้างให้กับสมาชิกกลุ่มที่มาปั้นธูปในอัตรา 100 ดอกต่อ 35 บาท ซึ่งคนหนึ่งจะมีรายได้ประมาณวันละ 70 - 100 บาท เดือนหนึ่งก็ประมาณพันกว่าบาท สำหรับคนสูงอายุที่อยู่บ้านเฉย ๆ ก็มีรายได้พอสำหรับค่าชื้อยากิน และค่าใช้จ่ายส่วนตัวของท่านเหล่านั้นได้เลยทีเดียว ❀